

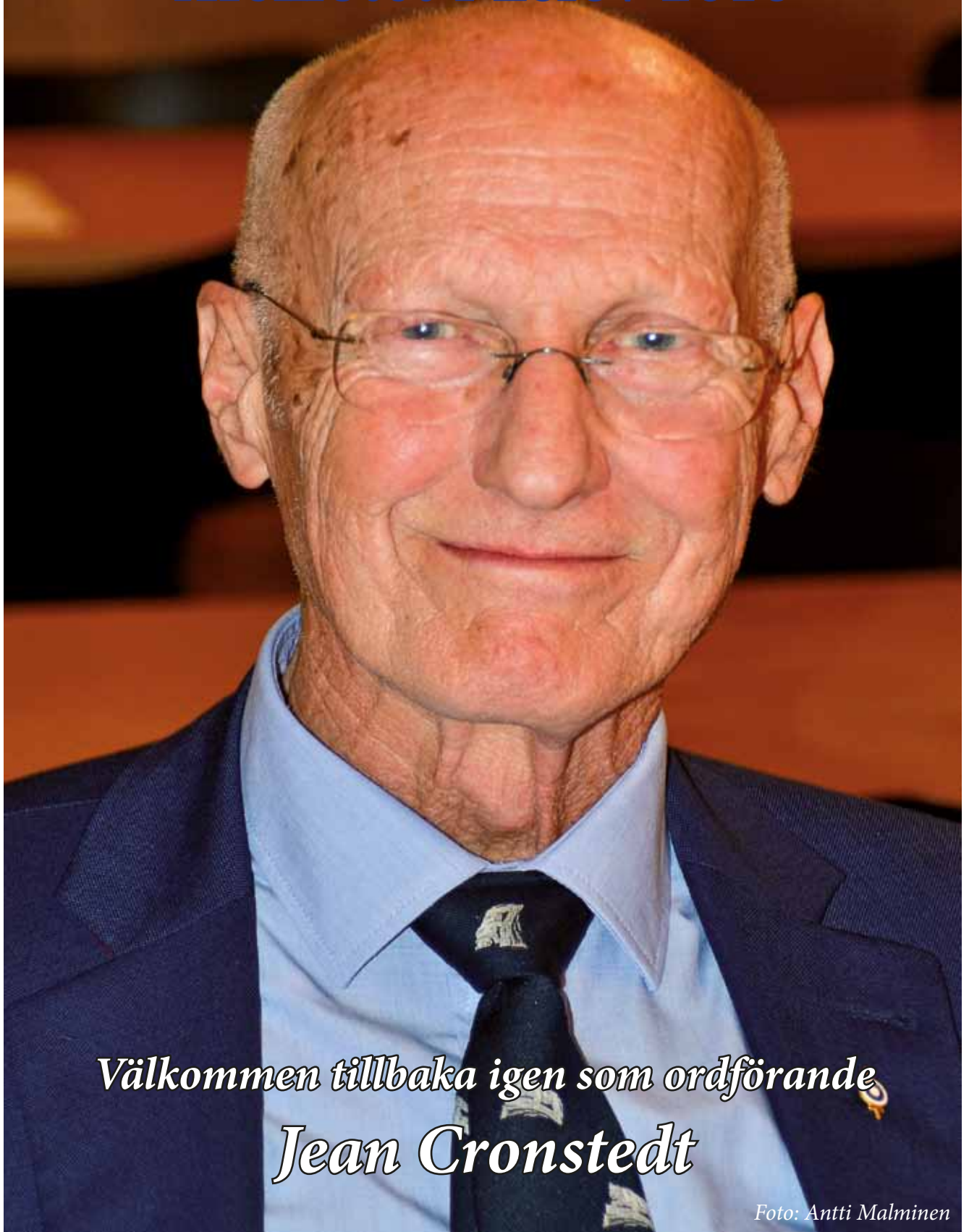

TERVE!

Nr 55
Juni 2016
Årgång 17

MEDLEMSBLAD FÖR SYDSVERIGES FINSKA KRIGSBARN

Årsmötet i Eslöv 2016

*Välkommen tillbaka igen som ordförande
Jean Cronstedt*

Foto: Antti Malminen

Årsmötet 15 mars 2016

Vi samlades igen som förr om åren i Eslövs Medborgarhus och fick lite tid att umgås med varandra innan det blev dags att bänka oss i mötessalen.

Ordförande Kosti Markkanen höll i mötesförhandlingarna och inledde med presentation över bortgångna medlemmar. Några förändringar inom verksamheten gjordes.

Kosti Markkanen sade upp sitt uppdrag som ordförande och Jean Cronstedt blev vald till hans efterträdare. Vi tackar Kosti Markkanen för den tid han höll i uppdraget och hälsar Jean Cronstedt välkommen tillbaka som ordförande, en uppgift han är väl förtrogen med sedan åren 2006-2009.

Innan mötet tog lunchpaus fick vi veta att äntligen skulle det ske, som en del av oss sett fram emot med förväntan, nämligen **BOKSLÄPPET!**

Ett trettiotal av oss skulle nu få se sina krigsbarnsminnen tryckta i bokform och det kändes lite spännande.

Tillbaka i möteslokalen, efter en god lunch, blev det försäljning

Jean har tagit överklubban och leder den lättare avdelningen.

De närvarande som skrivit sin berättelse i boken samlade efter Boksläppet.

Soini berättar om boken

TERVE medlemsblad för Sydsveriges Finska Krigsbarn.

Redaktör: **Antero Ijäs Nilsson.**

e-post: **antero.i-n@telia.com**

Skolgatan 4, 289 31 KNISLINGE

Material till **tidningen** skickas till redaktören.

Ansvarig utgivare: **Jean Cronstedt**

Tryck o layout: **Soini Andersson, BetaTryck**, Tyringe

Föreningens org.nr 802451-7701 **Plusgiro 13 44 19-1**

Adress: Veikko Bern, sekr. Klörups Backar 157-0

231 95 TRELLEBORG

Kristina informerade om hur lätt det är att lära sig finska språket.

av boken. Den är mycket fint sammanställd av Soini Andersson. Kanske kan den sporra till en "del 2" för dem som ännu inte skrivit ner sina minnen.

Mötet fortsatte vidare i trevlig samvaro, mycket prat och mycket skratt. Några nya medlemmar välkomnades och uppmuntrades till att berätta om sig själva. Vi fick en snabb lektion/repetition i finsk grammatik av Christina Hoff om vad som bestämmer uttalet av lång och kort vokal och konsonant. Faktiskt inte så svårt att lära, så ge inte upp!

Mötet gästades av en reporter från Sisu-radio. Utgivningen av

Marjatta Titoff berättar.

Årsmötes foto; Antti Malminen

Mötesdeltagarna har nu fått köpa böckerna.

boken hade uppmärksammats och Soini Andersson och Jean Cronstedt blev intervjuade och fick berätta om när och hur idén till bokens tillkomst blev verklighet. Det tog närmare tre år innan vi fick hålla resultatet i våra händer och läsa om varandras öden i de tidiga barnaåren. Så lika men ändå olika.

I år kommer föreningens sommarträff att gå till den vackra ön Ven, och vi hyser väl alla en stilla förhoppning om att det blir en varm och solig dag.

Tuula Thurén

Boka in 22 september!

**Höstmötet i
Skillinge**

**OBS! Begränsat antal deltagare
Inbjudan kommer!**

FÖRNEDRINGENS TID

Urho Kekkonen var Finlands president 1956-1981. En omstridd del av hans gärning är, att hans inrikespolitiska maktställning uppnåddes genom goda förbindelser med Moskva. Där stämplade man gärna varje opposition mot Kekkonens ställning som anti-sovjetisk. Inför risken att bli brännmärkt av både Moskva och presidenten som sabotör av det goda sovjetisk-finländska förhållandet vek sig småningom nästan alla politiker. Denna långtgående samförståndspolitik sammanfattades under 1970-talet i slagordet "finlandisering".

I sin bok

OAVGJORT I TVÅ KRIG,

Finland – Sovjetunionen 1939-1944,

utgiven 2006, skriver den kände krigsveteranen och författaren Harry Järv: "Den 11 mars 1940 tillhörde Kekkonen den minoritet – fyra mot tretton – som i utrikesutskottet röstade mot att Sovjetunionens fredsvillkor skulle accepteras. Finland borde fortsätta kampen, ansåg han. Det var en realistisk bedömning, som han senare också övergav för en ståndpunkt som han kallade 'kultiverad självbehärskning'.

I sin år 1981 utgivna bok *Ekudden* uttalar sig Kekkonen rent nedsättande om de soldater han hade förlitat sig på 1940: "Det kan hända att de generationer som var med om kriget kommer att bli sitt förflutnas fångar till slutet". Hos de unga "som var fria från historiens börda" trodde han sig däremot ha funnit den rätta sortens självkänsla, "som inte behöver ha hat mot grannen och nationalistisk chauvinism, krig och blodsdåd till stöttor".

Järvs kommentar: "Ingen av de veteraner jag känner kan beskrivas på det sättet. Kekkonens hårdhanta försök att genomföra en allmän åsiktsändring i landet var en förnedringens tid i Finland".

Järv ger exempel på hur Kekkonens nedvärderande uttalanden om Finlands soldater kunde återspeglas i andra förnedrande sammanhang: "Biskoparna – representanter för den yrkeskår som under kriget hade försäkrat våra soldater att Gud var på vår sida – avvisade ett förslag att genom klockringning i kyrkorna hedra dem, som i Vinterkriget gav sina liv för att rädda landet (och dess kyrka) med motiveringen att det "kunde väcka anstöt".

Ett annat exempel som Järv relaterar: "En krigsveteran som på självständighetsdagen i sin egenskap av kulturperson inviterats till presidentens (Kekkonens) residens, där festdräkt med ordnar var föreskriven, attackerades av en kvinna som slet av honom hans utmärkelser och föraktfullt slängde dem på golvet. Värden var naturligtvis oskyldig till just denna tarv-

liga incident, men han var skyldig till att ha skapat den atmosfär där sådant kunde ske".

I TERVE! nr 54 skrev jag om det femtio år långa dröjsmålet med att inbjuda Mannerheimriddarna och andra krigsveteraner till självständighetsfirandet i presidentpalatset.

Det var Martti Ahtisaari, som år 1994 upphävde denna förnedrande självcensur. Att Kekkonens politik varit en betydelsefull anledning till detta långa dröjsmål, torde vara obestridligt!

Harry Järvs nu slutsålda bok kan lånas på biblioteken. Den är en utomordentlig källa till objektiv kunskap om såväl krigsåren som efterkrigsårtiondena och utgör en helt nödvändig motvikt mot den alltför länge förhärskande sovjetdirigerade krigs- och efterkrigspropagandan.

Jean Cronstedt

Finns skon fortfarande kvar?

Jag heter Tauno Talvilahti och kom till Sverige 1942. Jag bodde i Vaajakoski, Jussila med mamma Selma och pappa Adiel och storebror Kyösti.. Pappa deltog i kriget och vi hade det fattigt, så min bror och jag skickades till Sverige för att överleva. Vi kom till Holmsjö i Blekinge båda men kom inte till samma familj. Jag kom till mor och far Edla och Johan Carlsson. De var barnlösa och jag blev mycket älskad och välkommen. Jag var ju bara 2½ år, så jag glömde fort bort var jag hörde hemma. Jag minns ändå trots att jag bara var 2½ år att jag fastnade med foten i ett spår och tappade en sko när jag skulle stiga på tåget i Finland.

Så jag kom till Sverige med bara en sko, och min namnlapp var så söndertuggad så det gick knappt att läsa namnet. Jag fick stanna 1 år och åkte tillbaka den 13 april 1943 men kom åter till Sverige 1944. Jag vet inte varför jag sändes tillbaka för jag åkte tillbaka till Sverige igen 1944. Sedan åkte jag hem till Finland igen den 27/10 1945. Då var mor Edla med. Resan var med båt. Kallt väder med snö och is som t.o.m. hade lagt sig. Jag gick sedan första klass i Finland. Jag fick 2 syskon till. Jag minns också att jag fick hämta barnmorskan när min syster Arja föddes. Jag lärde mig aldrig finska språket så bra och jag längtade till Sverige igen. Mina föräldrar förstod mig, så de lät mig resa tillbaka igen. Mor Edla kom och hämtade mig. Jag fick gå om första klass och allt blev bra. Mamma Selma var sedan flera gånger här och hälsade på mig. Jag blev inte adopterad

Min bror Kyösti mamma Selma och jag till höger

förrän jag var 19 år. Då ville Finland ha mig tillbaka för att jag skulle göra militärtjänsten, men jag kunde ju inte tala finska, så då blev jag adopterad och allt kändes bra. Jag gifte mig 1962 med Ingegerd och vi fick 2 flickor Christel och Petra. Min pappa Adiel dog 1964 och jag var i Finland på begravningen. Då som först träffade jag alla mina 5 syskon och jag måste ärligt säga att det var den "roligaste" begravning jag upplevt. Numera bor två syskon i Sverige och två i Finland. En har gått bort. Jag har bra kontakt med alla och vi har varit på semester några gånger i Finland. Mina föräldrar på båda hållen är nu borta. En sak till minns jag när vi var och hälsade på i Finland. Vi var i skolan där jag gick. Jag mindes och kunde känna lukten och smaken av grönsaksoppan som vi fick äta varje dag. Jag kan fortfarande inte äta sådan soppa. En sak till. Jag heter egentligen Tarmo men det blev Tauno skrivet i kyrkoböckerna. Det är bara mina syskon som säger Tarmo. Jag har fortfarande kvar adresslappar, tackbrev, diplom och silverringar (som byttes mot

svenska guldringar) som mor och far fick. Jag hade aldrig kunnat få det bättre i mitt liv, än det jag fick i Sverige, men blod är tjockare än vatten.

Tauno Talvilahti

Jag med mina svenska föräldrar Edla och Johan

BOKSLÄPP

Jean Cronstedt har nu gett ut en sjunde utökad och omarbetad upplaga av sin bok FINLANDS LÅNGA ÖDESKAMP.

”Den högtintressanta boken är en utmärkt sammanfattning av Finlands törnebeströdda väg under 1900-talet. Det är en hedervärd gärning att skriva en sådan bok; förvisso har många svenskar – och yngre finländare – en diffus uppfattning om vår 1900-talshistoria. De vet mer om Stjärnornas krig än om Vinterkriget. Din bok är, förutom intressant, mycket vederhäftig. Trots omsorgsfull läsning har jag inte kunnat beslå den med ett enda faktafel. Bedömningarna kan man ju alltid diskutera. Flyhänt skriven och väl dokumenterad.”

Bertil Roslin, kansler emeritus, Åbo Akademi

Boken kan beställas av författaren.
Bryggaregatan 11 C, 231 66 TRELLEBORG
Telefon 0410-405 30, 070-636 38 05
jeancronstedt@gmail.com

Boken

KRIGSBARNSMINNEN

har getts ut av Soini Andersson på eget förlag, i samarbete med Sydsveriges Finska Krigsbarn.

Boken har redan rönt stor uppmärksamhet och uppskattning för sitt innehåll.

De 266 sidorna ger en fin inblick i de Finska barnens upplevelser under barnförflyttningen mellan Sverige och Finland. En verkligt gedigen historik om denna händelse.

Boken kan beställas hos

Soini Andersson
Skyrupsgatan 5
282 32 Tyringe
soini.andersson@telia.com

Tel. 070-555 91 33

Kyrkbacken och Sankt Ibbs kyrka

SYDSVERIGES FINSKA KRIGSBARN

Årets sommarresa går till "PärLAN i Öresund" ön Ven!

Denna fagra och ombesjungna ö som många har förälskat sig i! Där verkade vår berömde vetenskapsman Tycho Brahe och där stod Ellen på Backafall och väntade på sin sjöman!

Denna romantiska ö besöker vi onsdagen den 06 juli 2016!
Vi samlas i hamnen i Landskrona vid Venterminalen kl 11.00.
Där finns en stor bilparkering.

Båten går kl 11.30.
På Ven får vi en åktur med traktor och vagn,
guide,
lunch på Backafallsbyn,
besök på Brahemuseet, besök i S:t Ibbs gamla kyrka.
Återfärd med båt kl 16.45.

Pris för denna resa är smått otroliga 400:-/person.
Detta pris är starkt subventionerat av SFK!

Anmälan senast den 22 juni till Heidi Bengtsson. Anmälan är bindande!
OBS! Glöm inte att anmäla om du kommer med rullstol eller rullator!

Heidi Bengtsson, e-mail: heidi.bengtsson@hotmail.se eller
tel: 0706 - 58 16 06.

HJÄRTLIGT VÄLKOMMEN!

*Styrelsen/Veikko Bern
Sekreterare*

AKTUELLT

Planerade träffar och möten under 2016

Träffpunkt Finland

på Senioren Hässleholm.
11/8, 15/9, 13/10, 10/11
6/12 Finlands självständighetsdag samt Julfest

OBS! Platsen Kurhotellet i Tyringe

Klockan 13,00 gäller för samtliga tillfällen.

Kontakt: **Anita Sjöholm**

tel. 0451-148 38

Timo Haapanen

tel. 0451- 817 80

Sydvästan har sina träffar på Träffpunkten, Kirseberg.

Kontakt:

Markku Juntunen,

tel. 040- 43 77 27

Sydöstan har sina träffar i Församlingshemmet i Ystad nästa träff 7/6. Klockan 14.00.

Kontakt: **Börje Dahl,**

tel. 0411-729 69.

Göingesektionens

Kontakt:

Alpo Persson,

tel. 0433-714 92.

Kristianstadssektionen

Kontakt:

Antero Ijäs Nilsson,

tel. 070- 626 48 61.

Kristianstad- och Göinge sektionernas sensommarträff är under planering. Inbjudan kommer.

Fortsättningskursen i

Finska börjar den 18/10 på Vuxenskolan i Hässleholm

NYA MEDLEMMAR

Raakel Green, ord. medlem
Bo Green, stödmedlem
Svedala

Träffpunkt Finland – Våravslutning

Den 12 maj 2016 var det åter dags för Träffpunkt Finlands vårsångs-avslutning, med en gemensam lunch på restaurant Lövet i Hässleholm.

Timo önskade alla hjärtligt välkomna till mötet och 14 medlemmar började dagen, med ett trevligt mingel innan maten. Maten bestod av kycklingfilé eller champinjonsoppa, eller om man så ville, åt man båda delar. Till efterrätt fanns mycket att välja på, en god fruktblandning med choklad och grädde, frukt och tårtor. Under måltiden fortsatte diskussionerna om vår förening, samt den planerade Ven-resan i juli månad.

Stämningen var mycket god som vanligt, under våra månatliga möten. Soini fick också möjlighet, att under träffen sälja den populära boken Krigsbarnsminnen. När alla var mätta och belåtna avslutades träffen och nästa träff efter sommaren är den 11 augusti på Senioren.

Timo

Mötesdeltagarna börjar samlas i Lövet's matsal.

Försäljning av Krigsbarnsminnesboken pågår för fullt.